

ZOMBOR és VIDÉKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csillás-Benő-utca 94. szám.
Kiadóhivatal: Obált-Károly-könyvnyomdája.

Felolós szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.

5000 példányban készült az első számban.

Bizottsági tagok választása Zomborban.

Szombaton, december hó 7-én Zombor választó polgársága ismét szép alkotmányos jogát gyakorolja, — közvetve befoly a város jövőjének intézésébe.

Minden három évben mód s alkalom nyílik az adózó választó közönségnek, hogy ítéletet mondjon azon rendszer, illetve vezetés fölött, a melyvel a városi ügyek s érdekek kezelve lesznek; nemkülönben lakóinak anyagi és erkölcsi jóléte, vagyoni és személyi biztonsága, kulturális és agrárius érdekei, kereskedelmi és ipari törekvései mikénti támogatása fölött.

Nem lehet közömbös tehát a választó polgárság előtt, hogy kikre bizza mindez legszentebb jogait és kikben látja az ő intencióinak leghűbb kifejezőjét és végrehajtóját.

Nem lehet közömbös, hogy mily férfiakat küld a választó polgárság a város tanácstermébe. Olyanokat-e, akik-

nek tudásuk, akaratuk, bátorságuk, nyíltsága, egyenes jellemük, szókimondásuk, függetlenségük s önzetlenségük által a polgárság s vele a város igaz érdekeit, — avagy olyanokat-e, kik alacsony értelmiségük, akarathiany, féltékenység, a hatalom előtt feltétlen meghunyászkodás, saját önző céljuk kiaknázása céljából nem a város és a közjó, hanem saját egyéniségük lebeg szemük előtt?

Nem lehet közömbös az sem, hogy vajjon a régi, lejárt rendszer jól ismert alakjai, a fejbőlintő bábok, a klikknek mindenre kész és mindenre kapható próbált szavazó gépei, a bizottságok és kiküldetéseknél hasznot hozó állandó napidij lesők, a bizottsági tagsággal nagyra nőtt Catók, továbbra is megmaradjanak-e mint koloncok az új rendszer nyakán, — avagy egyszer már a jól kiérdemelt nyugalomba helyeztessenek-e?

Az sem lehet közömbös, hogy ezen jól ismert alakok, kiknek legfőbb elvük, mindig csak az: lesni mit akar a

főispán vagy polgármester és sohasem a város s a polgárság óhaját tolmácsolni, — sohasem jut eszükbe a polgárság igaz érdekeit védelembe venni, de annál inkább szolgálai lélekkel a hatalom körül sütkérezni, — akik úgy belerozdásodtak az obstinárságba — mintha bizony a bizottsági tagságot az ő kedvükért találták volna fel, — el sem tudják képzelni a várost nélkülük.

Végre azután az sem lehet közömbös a választó polgárság előtt, hogy verejtékes adófiléireivel fentartott tisztviselői karnak működését ellenőrző férfiakat küld-e be a törvényhatósági bizottságba, — avagy olyanokat is, a kik hallgatagul elnézik némelyek a közre káros viszásságokat, — elnézik az érdemtelenebb kitérítetéseket, — míg az igazságtalanul üldözötteket meg sem védelmezik.

Tehát nem lehet közömbös e választásnál a személy, kit a polgárság bizalmával megfisztel.

Nem tagadjuk, két párt áll egymás-

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

Milán a szerb legény,

Enekes népszimnű 3 felyovásban írta Szilágyi Lajos, zenéjét szerző Weidinger Dezső.

Helybeli szerző, premiere. Két olyan körülmény, mely méltán hívta föl kíváncsiságunkat a vasárnap este lefolyt előadás iránt.

Városunknak két nagyratörő ifja tárta ki szívének költői gondolatait. Ambitójuk a magyar népszimnű letarolt mezeje felé fordul. Ma már háládatlan terrén. A népszimnű speciális magyar műfaj, mely nem azonos sem a francziák vaudvillejével, sem pedig a németek falusi történeteivel. És bár a jelenkorban gomba módra termő, taposott úton dözeögő tucat darabok tömérdeket rontottak nimbuzán

még mindég vonzó íróra, színészre és közönségre egyaránt.

Még akad itt ott egy-egy Gárdonyi, ki meghosszabítja a kedves haldokló napjait, ki valami újat, eddig nem látottat tud színpadra hozni.

A mi bácskai jó szerbjeink a színpadon, — valóban szerencsés gondolat.

Egy vegyes újku bácskai község bírja (Saághy Zsigmond) feleségül kéri fia számára Balázs István szellér (Marossy) leányát Juliskát (Pálffy N.) mert hát a Jóska legény (Ladislav) bolondul utána. Balázs uram a kötendő frigybe nagy örömmel beleegyezik, mert bizony a bírők Jóska nem rossz parti volna. Igen ám, csak hogy Juliska — amint ez már a népszimnűvekben szokás, — sirva fakad a nagy örömhíre, mivel hogy ő él-hal Milánért (Békéfy) a tüzesvéri szép szerb legé-

nyért. Milán is megtudta Jóska szándékát és csakhamar Balázs gazda előtt áll, kéréve őt, ne adná Juliskát Jóska-nak, mivel hogy a leányt ő szereti, midőn azonban az apa durván kiutasítja a „jött-ment rácz“-ot, felforr Milán haragja és három társával bosszút esküszik Jóska ellen. Este van, Jóska nemokára erre megy majd haza, meglesik, leszurják. Hanem tanuja ennek az örszékűvésnek Milán huga, a kis Miléva (Jámbor Ilona) aki meg Jóska-nak a betegje.

Ez azonban titok. Mi sem természetesebb, minthogy Jóska-nak elárulja bátyja és társainak tervét, miáltal ennek életét menti meg. O viszi egyébként Juliska és Milán között a postillon d' amour szerepét és az ő segítségével határozzák el, hogy a kúszóbőn lévő esküvőt úgy fogják megakadályozni, hogy ősrégi bácskai szo-

Üzlethelyiség-változás.

díszmű, bronz-, bőrneműek, plüss-tárgyak, gyermek- és társas-játékok saját bevásárlási árban. Felkérem a vásárolni kívánó nagyrédemű közönséget, hogy jelen előnyös olcsó bevásárlást el ne mulasztja.

Szabókellékek saját árban!

Üzlethelyiség változás miatt összes áruimat u. m.: téli alsóingek, alsónadrágokat, harisnyákat, szalagok, csipkék, ruhadíszeket, továbbá legujabb divatu férfingek, gallérok, kékeltők, nyakkendőket rendkívüli mérsékelt árban adom.

Karácsonyi ajándékok

Tisztelettel STEIN JAKAB.

sal szemben s mindkettő erőfeszítés tesz, hogy saját jelöltjeit a város tanácstermébe bejuttassa. Nem két különböző politikai párt tör itt egymás ellen, mert hisz mindkét párt s z a b a d e l v ü n e k vallja magát.

Az egyik párt a város és polgárság előre haladását, míg a másik párt a maradását, a régi, elavult klikk rendszert óhajtja fentartani.

Az egyik párt, mely október 2-án a képviselő választásnál kivivott hatalmas aktusával dokumentálta, — öríási többséggel, — hogy elítéli a régi rendszert, attól elfordul, az új aerának igaz, lelkes és odaadó hívének vallotta magát, mely Széll Kálmán bölcse kormányzata és nemes intenciói szerint óhajt boldogulni; — addig a másik párt bár kénytelen-kelletlen helyzetben és vajudó erőlködésben szintén Széll pártinak mondják magukat, de azért a téllenség párnáin henyeve, a régi rendszer titkos apostolai gyanánt sovárognak a régi jó idők vissza állítását s mint az igazhívő Mekko felé úgy ezek is Szabadka felé tekintve sóhajtoznak.

Ezzel mi nem akarjuk mesterségesen szítani a haragot, nem akarjuk a gyűlöletes szenvedélyességet a város polgárai között elhinten tisztelttel adózunk az ellenpárt listáján levő nem egy férfinak, kit talán egyik-másikat magunk is óhajtának, hogy a városi bizottságba bejusson és ott a közügy terén érvényesüljön; — de a régi maradi rendszernek kipróbált személyei

ellen közdelemre hívjuk fel még a másik párthoz tartozó józan elemeket is, hogy szabaduljanak meg már egyszer ezen nyűgöktől, kik az ő hátukon felmászyva a bizottsági tagság létrájára, maguk alól a választók érintkezési kapcsolatot elrúgyva, egy klikk bábjaivá válnak, annak érdekeit portálják, kik a bizottsági tagságot egyes város részekben maguknak monopolizálják.

Ily körülmények között a város igaz érdekeit szíven viselő szavazó polgár nem habozhat, nem jöhet zavarba, nem törheti a fejét azon, hogy mely párt jelöltjeire adja le az urnánál szavazatát.

Mert azután ne okozzon a választó közönség senkit sem, ha a város ügyei nem úgy lesznek vezetve, mint ahogy a köz- és polgárság érdeke kívánja. — Cs u p á n ö n m a g á t h i b á z t a s s a, ha oly férfiakat küld megbízói gyanánt, kik nem az ő intenciói szerint cselekszenek.

Mindenki saját sorsának kovácsa — mondja a közmondás, tehát úgy viselje szavazatának következményeit is Zombor város szavazó közönsége, a mily elkiismerettel azt le is adta.

Polgárok ítéletek, és meggyőződés-tek szerint szavazatok!

Politikai hírek.

* **Rigyczai mandatum.** Ma est-törtökön, délelőtt 10 órakor fogadja Plósz Sándor, igazságügyi miniszter a rigyczai kerület szabadelvű párt nagy küldöttségét, melyet Lollók Alajos pártelnök vezetett Budapestre, hogy a kerületi jelöltséget

Plósznak följajánlja. Plósz Sándor a jelöltséget el fogja fogadni Ellenjelöltje eddig nincsen és a viszonyokat és hangulatok ismerve, mondhatni hogy nem is lesz s megválasztása egyhangulag fog történni. Plósz Széll Kálmannak annyira kedves embere, hogy kabinet alakításra csak úgy vállalkozott, ha Plósz abban igazságügyi minis-teri távezetést kap. A puritán jellemű, kiváló codificationalis tehetséggel bíró jogász és humanosan gondolkodó hazafi megválasztása csak nyereség lesz Bács vármegyére és a rigyczai kerületre s e kerület van hivatva jóvá tenni azt, — amit Baja elmulasztott.

* **Lovász Márton dr. első beszéde.** Az O-kánizsai kerület fiatal képviselője, most kedden mondta el az országgyűlésben az indennity tárgyalásán első beszédjét, — melyet, nemesak a ház, de a sajtó is elismeréssel s dicsőréttel fogadott. Széll miniszterelnök a beszéd alatt sűrűn jegyzett — jelöl annak, hogy beszédének igen jelentőségteljes sikere volt. A fővárosi sajtó mind meleg rokonszenvvel ír Lovász első fellépéséről.

Latinovits Pál főispán beigtatása.

Mint már jeleztük, főispánunk ünnepélyes beigtatása december hó 12-én esütörtökön fog vége menni. Mint a megye úgy a város köztörvényhatósága, a főispánnal egyetértve összehitották a részletes programot, mely az ünnepélyek sorozatát tartalmazza.

Az ünnepélyek rendezésére egy bizottságot állított össze Karácsony alispán és Hauke polgármester. E bizottság elnöke ifj. Vojnits István főjegyző. Tagjai: A megye részéről: Skultéty Ferencz árvászéki elnök, dr. Pavlovits Simon főorvos, Poppovics Sebő főlevéltáros és Várossy László főszámvevő. Tehát csupa hivatalnok. Zombor város részéről: Thurszky Jenő főkapitány, dr. Gyurics György főjegyző, dr. Bikár Nénád ügyvéd vár. bizotts. tag és dr. Balogh Ernő ügyvéd vár. biz. tag.

Ezen bizottság a programot egybeállította, melyet Hauke polgármester december hó 3-án tartott városi bizottsági tagok értekezletén bejelentett, mint elfogadott

kás szerint „uszkoacsonak“ ami szerencsésen meg is történik, de úgy látszik nem valami messzire „uszkoacsonhatnak“, mert csakhamar vasszajónnek és akkor már nem szokás ellenezni a házasságot. Jóska is viszont szerelemre gyulladt a kis Miléva iránt és most már szent a béke. Czingár úr (Szalóki) is boldog, mert az „imádozott Katalin“ (Deákné) cseléd neki is igent mondott.

Meglehetősen lapos történet, sok magyarázattal, kevés cselekménnyel.

Az I. felvonás érdekesen indul és szinte kiszámított raffinériával kelti föl kíváncsiságunkat. Csakhamar azonban sejtteni kezdjük a továbbiakat és innen kezdve vontatott a cselekmény. A fordulat, amidőn az összesereglett násznép a menyasszonynak hült helyét leli, nem gyakorol reánk meglepetést, mert szerzőnek volt gondja rá, hogy jó eleve megtudjuk, hogy mi fog történni. De ha már mi nem lepődünk meg, legalább az összegyűlt násznépnek kellett volna — ha mást nem — hát nagyot néznie a menyasszony eltűnésén. Még csak egy csekélyke meglepetést jelző ah szócscsa sem hangzott el, szinte bántó közönnnyel állott ott mindenki. Ez

már a szereplők hibája. A mesészövé, ha nem is emelkedik fölül a közepes ilyenmü műveken, mégis csak szépet és újat látunk Szilágyi és Weidinger darabjában és ez reánk bácskaiakra kétszeres vonzerőt gyakorol. Megismerjük azokat, kik itt élnek velünk évszázadok óta úgyszólván közös kenyéren. Egy pillantást vetlünk lelkük világába, megismerjük a bácskai szerbeket. Elénk tárulnak szokásaik, erkölcsaik, zenéjük, daluk, tánczuk Tudjuk, hogy ez a dolgos józan nép nem ellensége a magyarnak és a szerzők mind ezt meglepő szépséggel juttatják kifejezésre. Csaknem fanatizmussal ragaszkodnak anyanyelvükhöz, atyáik hitéhez. A beolvadás munkájé lassan és nehezen halad, de mint (Milán egész fájának nevében mondja: „szeretem én úgy ezt a hazát, mint bárki közületek!“) Meg is tapsolták e szép szavaiért hatalmasan.

A mesészövé itten csak másodrendű fontossággal bír és csak arra szolgál, hogy keretében mindezt megtudhassuk.

Diosérettel kell szólnunk Weidinger Dezsőről, kinek compositori tehetségéről az egyszerű, de bájos zene tesz fényes tanúságot, 10—12 dal ez, telve poázzissal,

kedvességgel. Szerző beleöntötte ifjú szívének egész melegét, lelkének minden költőességet. Mély zenetudásáról is meggyőződt bennünket. Helyesen tudott alkalmaszkodni a szereplők gondolatvilágához. Főlcsendül a fűlbemászó édes bús magyarázó, majd pedig az epekedést kifejező szenvedélyes szerb zenében gyönyörködünk. Illatos virághoz hasonlíthatnánk ezt a zenét. Zajos tapsokkal és egy babérkoszorúval adott a közönség tetszésének kifejezést.

A szereplők kevésbbé nyertek meg meglegedésünket. A legtöbbje szintelen semmit mondó volt.

Békeffy, noha egy két dalával tetszésre aratott, nem igen tudta elhiteitni velünk, hogy ő volna az a forró vértü szerb legény, aki hamarabb kész gyilkolni, sem mint hogy szerelméről lemondjon. Piros husszadrágnban sem igen látunk még szerb legényt.

Palfy Nina indispositióval küzdött meg szerepébe kevés melegséget tudott önteni. Ugyilátszik vagy ignorálta a szerepet, vagy pedig nem tanulta meg eléggé. Enekesmaiban roppant hamisan intonált és a dalokat határozottan elrontotta. Ladislav

tényt. Hogy mi czélja volt az értekezletnek azt nem tudjuk megérteni, akkor, mikor nem tudni ki által adott mandátummal bíró bizottság már ühatalmulag eljár és mindenben határozott. Tehát nem az értekezlet, sem a f. hó 4-én tartott közgyűlés állapította meg a programot és az arra szükséges pénzüsséget és nem az választotta meg a végrehajtó rendező bizottságot, hanem megfordítva, egy bizottsággá alakult társaság. És itt lett elhatározva az ünnepély költségeire az összeg is 500 forintban, míg báró Vojnits főispán installációjára 1000 ft lett megszavazva, pedig ez alkalommal nagyobb számú notabilitás fog részt venni az ünnepélyen mint Vojnits installációján, ami a kiadást tetemesen növeli fogja. Kifogás az, hogy Latinovics kijelentette, hogy ceremonias, ünnepélyes fogadtatást nagy arányú nem kíván. Hát látott már valaki olyan ünnepeltet aki nem szabadkozik szerénykedne az ünnepeltetéstől? Hát báró Vojnits mondta hogy most hajrá! csimajlok nagy fogadtatást nekem? Ha szászor szabadkozott is a főispán, nem szabad lett volna kevesebbet megszavaztatni költségre mint az elődöknek tették. Hiába itt minden mosakodás, rossz időre való hivatkozás, nem járja és nem helyes hogy egy város, no meg egy ily nagy és gazdag megye annyi vidéki törvényhatósági küldött meg országgyűlési képviselő előtt oly szegényesen fogadja szeretett főispánját. Ha már belsőleg nem tudják palástolni az intézők érzelmeiket, — legálább külsőleg is ne mutassék azt oly kirívóan.

Zombor város egy hét tagú küldöttséget meszelt Szabadkára az új főispán elé, melyet Dr. Drakulics Pál országgy. képviselő vezet. Tagjai: dr. Alföldy Árpád, dr. Balogh Ernő, dr. Falcione Nándor, Frey Imre, dr. Grüner Samu és Karakasevits Milivoj. A megye is küld egy deputátot ily. Vojnits István főjegyző vezetésé alatt. Ezen küldöttség szerdán este utazik el és csütörtök reggel üdvözlő az új főispán, akinek kíséretében 25-30 országgyűlési képviselő fog lenni.

A külön vonat reggel 6 órakor indul Szabadkáról Zomborba, s a közben eső

üres volt és közönnyel játszott. Jámbor Ilona Miléva szerepét helyes fölfogással creálta, igen kedves volt a fülig szerelmes kis szerb lány szerepében. Szerb generé dalaival viharos tetszést aratott és énekét többször megismeltették. Aránylag legjobbak voltak a mellékalakok. Sággy a falusi vén bakter szerepében kabinet alak volt, Koronay viharos derültséget okozott, Szalóky pedig a „művelt“ segédjegyzőnek typusát mutatta be. Deák né kellemes, de gyöngö hangocskájával nem igen tudott érvényesülni.

Meg kell emlékeznünk még, a helybeli szerb lányok és legényekről, akik az I. felvonásban kólót táncoltak volna, ha lámpalázug nem lett volna. Bezzeg másképen megy ez a kocsmában vagy a győpön. Helyesebb lett volna ezt a III. felvonás végére hagyni, amikor úgy is táncozzal végződik a darab.

A zuffolt ház többször lámpák elé hirta a szerzőket, kik ezen első darabjukkal zajos sikert aratva, biztatót nyujtanak a jövőre nézve. A zajos tapsok daczára, a darab értékéről ítéletet nem mondhatunk, azt majd csak a jövő fogja eldönteni aszerint, hogy továbbra is a szinpadon tudja magát tartani, avagy a könyvtárban aluszsa örökké, csendes mély álmát.

Bokor Rezső.

állomásokon, mint Bajmokon Szutrély Lipót, az almási, Pacseron Császár Péter a topoljai, Nemes-Militiense Tárcazi Dezső a zombori járás főszolgabírái fogják üdvözölni a járások közönségei nevében az új főispánt.

Zombor város és Bács-vármegye törvényhatósági bizottsága fél 8 órakor a városházán gyülekezve fogatok ki vonulnak a vasúthoz a reggel pont 8 órakor érkező főispán elé. A zeneiskola növendékei itt zenével fogadják a berobogó vonatot. A város közönsége nevében Hauke Imre üdvözlő beszéddel fogja fogadni. Innen a menet a bajai és Kossuth Lajos utcán át a vármegye palotába kiserül a főispánt. A menetet egy szakasz lovasrendőr fogja megnyitni, ezután jön Zombor város rendőrkapitánya, ezt követi a vármegyei rendőrség föllejője fogaton, — ezután jön a főispán fogata balján a város polgármesterével, utána a vidéki törvényhatósági küldöttség és végére a küldöttségben részt vevő urak s bizottsági tagok fogatai. A vármegye palotájába érkező főispánt Karácsony Gyula alispán üdvözlő a vármegyei tisztikar és megyei törvényhatósági bizottsági tagok éln.

Féltiz órakor isteni tisztelet lesz a római katolikus templomban, majd utána a gör. keleti szerb templomban, — melyen a főispán kíséretével részt fog venni. A vármegyei közgyűlés fél tizenegy órakor lesz, hol ünnepi szónokok fogják a főispánt üdvözölni, majd eskütelre és beiktató ünnepi beszéd elhagyása után a beiktatási actus hasonló solemnitás mellett a városházán fog végre menni, mely közgyűlést féltenekettre van kitűzve.

Tizenkét órakor a főispán a küldöttségeket fogadja, — fél három órakor pedig a Vadászoktól szállóban díszbelek lesz.

A két törvényhatóság meghívta vendégeül Baranya, Torontál vármegyéket, Pécs, Pancsova, Versecz, Szabadka, Baja és Ujvidék városokat, — valamint a rigyecei kerület közönségét bíráit és jegyzőit, mint a mely kerület két ízben egyhangulag választotta meg Latinovics Pált képviselőjének.

Tisztelgők fogadása. tisztelegni óhajító hatóságok, testületek, egyesületek, küldöttségek stb. ebbsli szándékukat Vojnits István főjegyzőnél írásban vagy szóban decz. 10-ig kéretnek bejelenteni. Tisztelgők déli 12 órakor a megyeház nagy termében gyülekeznek.

D i s z e b e d é. Egy teríték ára 6 korona, aláírásí iverk egyletek, testületek, polgármester és megyei főjegyzőnél nemkülönben járási főszolgabíráknál. Bejelentési idő decz. 7, esti 8 óra.

F o g a t o k g y ü l e k e z é s i h e l y e. decz. 12-én reggel 1/2 órakor a szatpári úti gabonapiacozon.

F e l k ö s z ö n t ő k s o r r e n d j e m e g v a n m á r á l l a p i t v a.

1901. decz. hó 11-én este 8 órakor barátságos találkozó az „Elefánt“ szállóban.

Zombori dolgok.

A „Nemzeti iskola“ a tanítók és tanárok legelterjedtebb irányadó lapja, melyet Benedek Elekkel az élen a legkiválóbb tárgyi politikával foglalkozó szakferfiak szerkesztenek. Wlassits Gyula kultusz minster által támogatott heti folyóirat a fenti czim alatt nov. 30-án megjelent számában a következő cikket közli: Zomborban a kegyúri bizottság nov. 10-én választotta meg az új iskolaszéki tagokat, a kik 3 éven át fognak a város népiskoláinak felvirágoztatásán buzgalkodni.

Az új iskolaszék csaknem ugyanaz, mint a régi volt, mert a városban is úgy van, hogy aki elszívli azt, hogy az iskolák kormányzására, vezetésére egyszer már minősítették, tag marad, ha évtizede mult is annak, hogy az iskolában, vagy az ülésen megfordult, csak akkor legyen ott, ha

tanítót kell választani, vagy — útni. — Egészen véve a hivatalos „lista“ értelmében történt a választás, csak annyiban változott az meg, hogy a jelöltek közül Dr. Donoszlovics Vilmos orvos és lapszerkesztő kibukott Temunovics Józseffel szemben, pedig az az orvos és lapszerkesztő a most befejeződő ciklusban az iskolaszéknek a legajlisabb tagjai sorába tartozott, aki szóval és tollal, igaz ideális meggyőződéssel, igazság és munkaszeretettel fáradozott úgy az iskola, mint a tanítószék valóban jobb sorsra érdemesebb ügye iránt. Hát iszen, ez volt a bűne, a kibuktatója, amint a következőkből nyilván értethető.

Ép egy év előtt Temunovics helyigazgató, aki körüvényeiben kartársnak szólítja a tanítót, voltaképp azért a pedulusal hasonlítottatlan szebben bánik — bepanaszolható két kartársát, hogy azt az irmitalót, amit rájuk bízott, nem akarták teljesíteni, pedig hát ő a tanítókkal, mint föllebbvaló rendelkezik. Amikor az iskolaszék tárgyalta a panaszt, a két tanító §§-kal igazolta eljárásuk helyességét, — mir Donoszlovics pártjukra állt, azaz a §§-pártjára és indítványozta, hogy mondja k. az iskolaszék, hogy a két tanító törvényesen járt el.

Nagyot vétett ezzel — mégis az iskolaszék, kénytelen-kelletlen, elfogadta Donoszlovics indítványát, az elnököl apát-plébános megismételtette vele, hogy a jegyzőkönyvbe szószerint bekerüljön. Es rövid 8 nap leforgása után a jegyzőkönyv ép az ellenkezőjét, vagyis azt tartalmazza, hogy a tanítók fegyelmi vétséget követtek el. Ezt a jegyzőkönyvet egy ügyvéd és egy nyug. arvaszéki elnök hiteseitette.

Abban az iskolaszékben a fentemlítettken kívül törvényszéki bíró, nyugalmazott irodai igazgató, városi levéltárnok (mint jegyző), orvos, két tanító is volt jelen, csupa intelligens ember.

Donoszlovics a szentszékek jelentette, hogy a jegyzőkönyvet meghamisították, mert az került bele, amit az elnök, Fejér Gyula, apát-plébános szeretett volna kimondatni, s amit az iskolaszék — §-nak tartozó tiszteletből — elvetett.

Ez csak fokozta az ő bűnét.

A szentszék a megvádoltak által informáltatta magát. Az iskolaszéki tagok, a tanítóképviselek kivételével azt mondták, hogy ha már benne van a jegyzőkönyvben, hát akkor nem hamis, — és erre a szentszék kimondta, hogy a jegyzőkönyv hiteles. Es az lett — minden vizsgálat nélkül s az érvényben levő §§-ok dacára.

Donoszlovics pedig az egész esetet megismertette a helyi újság nyiliterében és felhívta az ügyesség figyelmét az okirat hamisításra. Igaza volt, mert bár tanügyi téren történt a jegyzőkönyv hamisítás, mégis csak hivatalból üldözendő ez.

Hát nem óriási bűn az, ha egy iskolaszéki tag annyira megféledekzik magáról, hogy a tanító igazáért onnyire exponálja magát! Nem való az ilyen iskolaszéki tagnak!! — A szentszék külön is figyelmeztette, hogy veszedelmes dolgot művel, ha a tanítók pártjára áll.

A két tanító sem nyugodott meg sorába, hanem föllebbezt a szentszékhez. Hitték abban, hogy a jog, törvény és igazság háromsága is szent, hitték, hogy a törvény oltalmát ők is kikérhetik. Panaszukat merő érzékenykedésnek, a jog keresést bünteknek, bátorságuk miatt engedetlenségnek minősítette és — megdorgáltattak.

Erre az ügyességhez fordultak a megdorgáltak. A jegyzőkönyv alapján hamis vádakodásért kérték Temunovicsot felelősségre vonni. Hát az a nyomozás útján kitűnt, hogy a jegyzőkönyvben használt kifejezések, a melyek úgy voltak feltüntetve, mintha Temunovics használta volna, valaki mástól származnak s ezért ő nem lehet felelős, — de aztán azt nem keres-

ték, hogy ki volt, aki a tanítót hivatalos minőségben megrágalmazta.

Pedig Temunovics kőrümfönt jelentése, rosszlelkiségének megismerése céljából, megródemelt volna egy végtárgyalást.

Es ez a Temunovics, aki a 8-t nem tiszteli — aki azt hirdeti, hogy hivatalos cselekedeteiről a tanítóknak nem kötelesek beszámolni, — akik a tanítóság nem mert bizalmával megjutalmazni annyira, hogy iskolaszéki tagul küldje a testület nevében, — aki a legkorrektebb tanítót a pedulus előtt leszidta, — aki a jegyzőkönyven is tud változtatni, — aki rosszakaratú gyanúsításával az egyesületi vitátétel pályázatát meddővé tette, — a kinek megemlíteni való dicsőségeit homály fedi, mivel azok éjjel történtek, — aki a tanítók nyílt rosszakarója: ez buktatta ki dr. Donoszlóviost, — azaz: ezzel az emberrel töltötte be a helyét az, akinek Donoszlóviós igazságszeretete, őszinte, leplezetlen szava zavarta cirkulusait.

S mikor ily dolgok történnek Zombor, szab. kir. városban, Bács megye középpontjában napjainkban, akkor nincs mit csodálkoznunk, ha a választás után, a látszólagos kedvező eredményre a tanítók ajkáról nem az öröm hangja szól, hanem a gyászó, mert a tanítóval — sajnos — nem nyertek, de vele szemben elvesztették árva ügyük igazságos védőjét, akit — tudják tapasztalatból, — nem pótol sem Temunovics, sem az iskolaszék, sem a szentszék.

Hírek.

* Templom szentelés Zomborban. A zombori ágostai hitvallású evangélicus keresztény egyházaközösség, a színház téren ugyanann épült imaházát, dec. 4. hó 8-án vasárnap délelőtt fél 10 órakor ünnepélyesen fel fogja szentelni. — Hogy az imaház létrejöjjön, legelső sorban Diener János zombori ügyvédnek köszönhető, ki nemcsak nagy adománnyal, de fáradságot nem ismerő buzgalommal lelkesen működött közre.

* Sándor Béla utca. Zombor város köztörvényhatósági bizottsága folyó hó 4-én rendkívüli közgyűlésén az elnöklő polgármester kegyeltes szavakkal emlékeztet meg Sándor Béla Zombor város 15. éven át volt főispán érdemeiről. — A gyűlés elhatározta, hogy Sándor Béla érdemeit jegyzőkönyvben megörökíti, a családhoz részvét iratot intéz és a belvárosi Csendes utcát, a zombori takarékpénztár mellett levőt, hol a boldogult lakott és lelkét kiadta — Sándor Béla utcának nevezeti el. — A tanács a régi posta utcát átjénelt, azonban az előértekezleten ezt dr. Donoszlóviós indíványára azt eljeltette és a Csendes utcát nevezte el Sándor Béla-utczának.

* Eljegyzés. Perlesz Berta kisaszszonyt Zomborban eljegyezte Engler Lázár Szabdkáról.

* Doktorát avatás. A budapesti tudomány egyetemén f. hó 7-én avatják doktorrá Bruck Jenőt, Bruck Samu zombori kereskedő fiát.

* Orvos-választás. E hó 27-én volt a Bikity-borsodi kórorvos-választás Bikityen, mely alkalommal dr. Wachser Ede szivaczi magánorvos lett egyhauglag kórorvossá megválasztva.

* A Bács-Bodrogh megyei kör mint jótékonyaságu társaskör választmánya sürgős egybehívás folytán mult héten rendkívüli ülést tartott, dr. Tatics Péter alelnök elnöke alatt. Elnöklő örömet fejezte ki afelett, hogy a múlt üléstől távollétében a kör elnöke Latinovics Pál volt szives elnökölni. Ezen ülést főtárgyát képezte megynék társadalmi ért

azon veszteség, amely érdemdús volt főispánjának, Sándor Béliának váratlan elhalálozása alkalmából a gyászoló családdhoz intézett részvétnyilvánítás. Piukovics Elemer főbírák bemutatja a kör részére beszerzett díszes kivitelű hivatalos pecsétnyomót, melyen alapszabályterület közepén a megye czimzert „Bács-Bodrogh megyei kör Budapest 1894.” kőrirattal foglalja magában. Előterjeszti, hogy a kör helyiségében függő megyei színes czimerepajzsán kívül a megye városainak czimere is szerzessek be, melyet a választmány jóváhagyólag tudomásul vett Bemutatta a kör disztagjai és alapító tagjai számára készült függő pecsétokkal ellátott díszokmányokat és ezek másodlatát amely utóbbiak a kör helyiségében való állandó kifüggesztés céljából készültek. Egyszermind bemutatta a kör kedvezményes kiadmányát; A B. B. M. K. zsebnaptára az 1902 évre, mely mintegy 68 oldalra terjed s igen bő, közhásznu tartalommal állítatik össze. Ezen kiadmányát a kör, amely újjáalakítása óta immár a negyedik éve, — tagjai részére díjmentesen osztja szét s a napokban fog sajtó alól kikerülni. Jelenti, hogy újabban Piukovics Mihály mateovicsi földbírtokos 20 kor. önkéntes adományát járult a kör vagyonához, amit a választmány köszönettel tudomásul vett. Végül szóba jött a kör által tervezett banketi is, amelynek megtartását a kör a jövő hó folyamán tervezte megtartani. A jelentések jóváhagyásával dr. Tatics Péter elnököl a megjelenteknek köszönetét fejezve ki, az ülést bezártá.

* Papok harcza. Kovács Ferenc óbecsei plébános többek jelenlétében azt mondotta Fonyó Pál volt óbecsei plébánosról, hogy a pénzkezelésben Krivány-féle módszert alkalmaz. Fonyó a vadaskodást feljelentette. Szombaton tárgyalta az ügyet az óbecsei járásbírósnál, mely Kovácsot felmentette, mert tényleg kiderült, hogy Fonyó szabálytalanságokat követett el a pénzkezelésnél. Erre vonatkozólag egy nyilatkozatot kapunk Fonyótól, — mely részletekben czafolja az ellene tanuskodók állításait — s így fejezi be: Hiszen ily lelketlenséggel akár mégenyit terhemre lehet írni; de hát bíróság meg van-e ez terhemre állapítva, — és egyáltalán ha megállapítható volna is dato — non concessio, — akkor is képezhet-e az ily követelés 10 12 óvig jóváhagyott számadás mellett számdékos hűtlenséget vagy hűtlen megróvidítást? — Hiszen évi 100.000 frtról szóló számadásba akaratlanul is becsúszhatnak tévedések Záródkul csak annyit jegyzek meg meg, hogy elefeleim érdekében Császka György kalocsai érsek úr ő Excellentiája dr. Günther és Polányi Géza ügyvédek közbejötté által rábírt, hogy ne jelenjek meg az óbecsei tárgyaláson, egyezsem bele a balasztásba és esetleg bekésem egyenlitsük ki a dolgot, — s mikor én főpásztorom szavainak engedve ott meg nem jelentem, és mielőtt velem a tárgyalás napja közölte-tett volna — ellenlébasaim elmaradásomat kizsákmányolva, távollétemben tartották meg a tárgyalást. Es történt ez főleg azért, hogy távollétemben nyílt ellenlébasaima, halgattassák ki tanuk gyanánt ellenem! Így állván a dolog, úgy a rágalmozók, mint a hamisan tanuskodók ellen bírői megtorlással fogok élni és új tárgyalás kitzítését fogom a törvények alapján szorgalmazni, hogy a rágalmozókat végképen elhallgattassam. Budapest (Kőbánya), 1901. november hó 26. Fonyó Pál, ő Szentségo tb. udvari papja, v. óbecsei plébános.

* Szabad Lyceuma Hodsághon. A „hodsághi tisztviselő Otthon” deczemb. hó 7-én este 7 órakor szabad lyceumi előadást tart. Ertekezni fog dr. Pertschi Ferencz nyug. főtörzserosv a „Lelégzésről és a légzésről”.

* Arany és ezüst a szántásban. Vukovics József sebesics tanyáján a bérlőnek Angelo György nevű kanászának szántás közben 35 drb nagy ezüst pénzt, 90 drb arany és 24 drb arany és 24 drb arany pénzt talált, melyek a 15. és 16. százdából valók. A pénzek török és olasz pénzek s értékük körülbelül 600 koronát tesz ki.

* Szekesfejváriak új püspöknél Városi Gyulánál. Szekesfejvár küldöttsége a minap tisztelget Budapest Városháza Gyula dr. nál, a szekesfejvári egyházmegye új püspökénél. A küldöttséget Havranek József királyi tanácsos polgármester vezette, s ő üdvözölte a város nevében az új püspököt, ki igen szivesen fogadta a küldöttséget. Válaszban kiemelte, hogy a város polgárai közt teljes egyetértés szükséges s kijelentette, hogy nemcsak a választási dolgokban, de a társadalmi léteben minden nemes irányban támogatja lesz.

* Pénzhamisítás. Az ó palánkai csendőrök egy Lunova nevű palánkai embert vittek a szegedi kir. ügyészségre bünyekekkel együtt. Lunova ugyanis azok köze tartozik, akik szívének szeretetének máról holnapra megzadagolni, azért a pénzhamisítás mesterségére adta magát. Lunova öt koronások hamisított, azonban rajtavesztett, mert most a szegedi csilagbörtönben várja ügyének eldőlését.

* Furcsa pör. Ily. Schossberger Lipót garai lakos jó tréfát gondolt ki, és egyik az udvarában dolgozó napszámosának föl adott egy igen nehéz számtani tételt. Midőn a munkás azt állította, hogy a földadatot megfejté, meggyeztek Schossberger és a napszámos, hogy ha utóbbi megfejté a számtani lejtévtény, az övé lesz a Schossberger tulajdonát képező megtelt kukoriczázás göré. Ha nem, úgy ő fizet Schossbergernek két métermázsza kukoriczát. A napszámos neki fekdét a feladatnak és helyesen fejtette meg és — követele a göré kukoriczát. Igen ám, de Schossberger most már hallani sem akar erről. A napszámos nem sokat tekelőriázott, hanem bement Bajára és leleplezte Schossbert a járásbírósnál. A garaiak most kivánsian várják, hogy ki lesz ebben a furcsa pörben a nyertes?

* Adóhivatal Topolyán. Végre valahára, évekig tartó küzdelem, deputatión, halasztás akadékoskodás, elhanyagolás után a topolyai kir. adóhivatal felállítása befejezett dolog és működése megkezdésének ideje meg van állapítva. A zombori pénzügyigazgatóság, ugyanis f. hó 25-éről kelt átiratában értesíti a helybeli kir. járásbírósig vezetőjét, hogy a pénzügyminiszter öngyméltósága f. hó 17-én kelt igazságügyminiszter 45959 sz. határozatával értesítette a pénzügyigazgatóságot, hogy 1902. január havában Bács Topolyán adóhivatalt fog felállítani, s ezen adóhivatal működését 1902. február 1-én fogja megkezdeni. Az ugyanann szervezett topolyai kir. adóhivatalhoz fognak tartozni: 1. Bács-Topolya mint székhely, 2. Csantavér, 3. Omorovics, 4. Bajsa, 5. Paesér, 6. Kis-Hegyes, 7. Fekete-hegy, 8. Szegegy községek és 9. Emszitz, 10. Duboka, 11. Alsó Roglaticza, és 12. Felső Roglaticza puszták. A pénzügyigazgatóság átiratában intézkedés van az átmeneti idő alatti dolgokat illetőleg is nevezetesen hogy ezélszerűség és könnyebbés okából azok a bírói leletek, melyek 1902. február 1 előtt utaltattak be a szabdkai és illetve a kulai kir. adóhivatalba azok a teljes kifzetésig továbbra is ezen említett két adóhivatal kezelésében maradnak s azok folyósítása annak idején csakis a szabdkai és illetve a kulai kir. adóhivatalnál lesz eszközölhető. A miniszteri leirat következtében figyelmezteti a pénzügyigazgatóság a fentebb elsorolt községek és puszták előjárót,

valamint azoknak lakosait, s különben a dohány, só és bélyegárúsokat, hogy az államkincstárt megillető szolgáltatások egyenes és közvetelt adók stb. fizetési, 1902. évi február 1-től kezdve már nem a szabadkai és kulai, de egyenesen a b. topolyai kir. abóhivatalnál lesznek teljesítendőek, és hogy a hivatalok, felek részére folyósított illetmények, valamint a bélyegárúak, bélyegszükségletre is, 1902. február 1-től kezdve a b. topolyai kir. abóhivatal által fognak kiszolgáltatni.

* **A szabadkai ügyvédi kamara** e hó 22-én d. e. 10 órakor közgyűlést tart az ügyvédi kamara hivatalos helyiségében. Tárgyát a választmányak 3 évre leendő megválasztása képezi.

* **Gyengéd férj.** Varjas Bálint újvidéki lakos látogatónál volt Ómorovinás Asztalos Erzsébetnél kivélt vadházasságban él vele, valami felett összeveszett s Varjas ostora nyelével úgy vágta fejbe Asztalos Erzsébet, hogy 30 óráig eszméletlenül maradt s öt napig nem tudott beszélni. A gyengéd férj ellen a vizsgálat megindult.

* **A szabadkai fehér-kereszt egyet** decz. 22-én karácsonya-ünnepélyt rendez s ez alkalommal az egyesület ápolóit, azaz 200 gyermeket fognak meleg ruházattal ellátni.

* **Sándor községnek** Szabadkához leendő csatolása a megvalósulás stádiumához közeledik. Széll Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter a képviselőház nov. 23-ik ülésén Sándor községnek vonatkozásilag leendő átkebelezésére vonatkozó, két §-ból álló törvényjavaslatot terjesztett elő. Sándor községnek Szabadkához leendő csatolása következtében, Szabadka város lakosainak száma körülbelül 1800 lélekkel fog szaporodni, s a város területe is nagyobb lesz, úgy hogy területre nézve ezentul Szabadka lesz a városok között az első. Eddig-él Debreczen állott első helyen 166 296 kat. hold területével; Szabadka ter. 166.077 kat. hold, ehhez számítván Sándor 3 114 kat. hold területét, Szabadka összesen 169.191 kat. hold területű lesz.

* **Községi orvos választás Topolyán.** Hétfőn tartották meg a községi orvosi választás. Előtte való nap, vasárnap délután a közegészségügyi bizottság tartott ülést, melyen a beérkezett kérvények alaki kellékei vizsgáltattak meg. A választás hétfőn 9 órakor kezdődött Császár Péter főszolgabíró elnöke alatt, ki is 5 pályázót kandidált, a képviselő testület három tagja híján teljes számban együtt volt, a kandidáltak közül csakis Dr. Frankl József kishegyosi és Dr. Rényi József kunbajai k. orvosokra szavaztak. A szavazás eredménye az lett, hogy Dr. Frankl József 3 szótöbbséggel topolyai községi orvossá választották. Itt említtük fel, hogy Dr. Frankl József nevét belügyminiszteri engedéllyel „Fenyő”-re magyarosították. Az új községi orvos lakása a Hauk-féle házban (csendőrlaktanya) lesz s működését f. hó 14-én megkezdí.

* **Az állami rizstermelő telep.** Darányi földművelésügyi miniszter, tekintettel arra, hogy a pusztapékai rizstermelőtelep bérleti hasznosítása nem felel meg a célának, elrendelte, hogy a telepet 1902. évtől házi kezelésbe vegyék.

)(**A Koronamalom** kitünő minőségű darabos szalonszenet árusít ólomáras zsákokban, házhoz szállítva.

Vármegyei közgyűlés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy letárgyalhatása céljából mult hó 28-án délelőtt rendkívüli

közgyűlést tartott a vármegyei székház nagytermében.

Karácson Gyula vármegyei alispán elfoglalta elnöki székét és a napirend előtt a következő bejelentéseket tette.

Bejelentette, hogy őfelsége a király a vármegyénkben íresdedésben levő főispáni állást, legfelsőbb elhatározásával betöltötte és ezen állásra borsódi és katymári Latinovits Pál országgyűlési képviselőt nevezte ki. A közgyűlés az alispán indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy Latinovits Pál főispánt kinevezetése alkalmából az ülésből távratilag üdvözlí. Az üdvözlő távirat így szól:

Méltóságos borsódi és katymári Latinovits Pál főispán urnak Budapest, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottsága mai rendkívüli közgyűlésében osztatlan örömmel értesült őfelsége legkegyelmesebb elhatározásáról, melylyel méltóságodat a vármegye főispánjává kinevezte és egyértelmű lelkesedéssel hozott határozatából méltóságodat igaz tisztelettel és őszinte bizalommal üdvözlí. Karácson alispán.

Elnöklő alispán ezután bejelenti, hogy a „Budapesti Közlöny” folyó év október hó 15. napján megjelent száma közölte a király őfelségének legfelsőbb elhatározását, melylyel legmagasabb beiegezését adta, hogy Erzsébet Mária főhercegnő, dicső emlékü Rudolf trónörökösünk szépséges leánya, Windischgrätz Ottó herceggel jegyet válthasson.

Az a meleg érdeklődés — úgy mond elnöklő alispán — a melylyel a magyar nemzet az uralkodóház minden tagjának öröme, buja iránt viselkedni kedves föladatot ró reánk akkor, midőn megdicsőült trónörökösünk leányának boldogságáról van szó.

Azt hiszem, hogy a t. törvényhatósági bizottság minden egyes tagjának érzelmeit tolmácsolom, midőn indítványozom, mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy ő cs. és kir. fensége Erzsébet főhercegnőt eljegyzésé alkalmából szeretetének egész melegével üdvözlí és megköteendő szent frigyéhez tartós boldogságot kíván és ezen jó kívánások tolmácsolására a miniszterelnököt felterjesztes utján kéri fel.

A közgyűlés az alispán indítványát lelkes éljenzéssel egyhangulag határozattá emelte.

Erre Karácson Gyula elnöklő alispán Császka György, Kalocsa nagynevű érsékének, az érseki székre történt fölemelésének tizedik évfordulójáról emlékeztet meg lelkes szép beszédben. Esetelte áldásos működését, melyet édes hazánk, az emberiség javára, a trón dicsőségére fényes apostoli pályáján szakadatlanul kifejtett és a mely érdemek az egész ország előtt ismeretesekek és azokat a nagyrabecsülés és szeretet igaz érzelmei kiserik. Indítványozza, hogy a vármegye törvényhatósága az áldott lelki főpásztort érseki működésének ezen nevezetes évfordulója alkalmából mély tisztelettel és igaz szeretettel táviratilag üdvözlíje. Az indítványt a közgyűlés lelkes éljenzés közt magáévá tette és Császka György érsekhez a következő üdvözlő sürgőnyt meszeltt:

„Nagyméltóságú Császka György kalocsai érsek urnak Budapestben. Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának mai napon Zomborban közgyűlésre egyebült tagjai Nagyméltóságodnak érsekéégének tíz éves évfordulóján mély tisztelettel és igaz szeretettel üdvözlí és főpásztori működésére Isten áldását kéri. Karácson, alispán.”

Kegeleletes szavakkal emlékeztet meg ezután Karácson Gyula elnöklő alispán a vármegye kitünő fiának, Sándor Béla volt főispánnak elhunytáról. Váratlan halála — egymond — szerte a vármegyében sőt azon túl is megdöbbenést és mély, igaz részvételt keltett.

Hosszu időn át szorgos munkása volt a közeletnek és különböző állásaiba kifejett közhasznu tevékenysége maradó nyomokat hagy maga után. A köz- és társadalmi téren egyaránt lelkiismeretességgel és teljes odaadással teljesítette kötelességeit. Halála irt hogy maga után társadalunkban, melynek mindenki által nagyrabecsült tagja volt. Elmúlása örökeny veszteség a közre és igaz bánata barátának és tisztelőinek.

Ennek a kapcsán az alispán indítványára a közgyűlés mély megilletődéssel kimondta, hogy vármegyénk érdemes fiának elhunya felett mély fájdalomt kinyilvánítja, ezt jegyzőkönyvében megörökíti és a megboldogult családjához részvétíratot intéz.

A tárgysorozat első pontja volt a belügyminiszter rendelete a tisztújítás iránt teendő intézkedések tárgyában.

Ezután a törvényhatósági átiratok majd alispáni előterjesztések következtek.

Végül jóváhagyott több község számadása.

A miniszteri rendeletben foglaltak tudomásul vételnek és a vármegye közönsége a tisztújító szék határnapján az 1901. évi december hó 14 napjig egyedül eb- belbi szándékuknak írásbeli uton a vármegye főispánjánál való bejelentésére kötelezvők, ellenben azok, kik vármegyénkben jelenben alkalmazásban nem állanak, vagy ha állanak is és ezen állásuktól eltérő, avagy azokivül más állásra illetve állásokra is óhajtának pályázni, ezek csak az 1883. I. t. c. szabályainak megfelelőleg felszerelt és írásba foglalt pályázati kerelem levelükkel ugyancsak folyó évi december hó 14. napjig kötelesek a vármegye főispánjánál bemutatni. Ezen határozattal a vármegyei törvényhatóság, a m. kir. belügyminiszter, borsódi és katymári Latinovits Pál főispán, a vármegyei összes tisztviselők tudomásulvétel és az összes kis és nagyközségek előljárásai és Zenta város polgármestere pedig ezen határozatba foglaltaknak minél szélesebb körben való meghirdetése végett értesítetnek.

Ezután a törvényhatósági átiratok majd alispáni előterjesztések következtek.

Végül jóváhagyott több község számadása.

Színház.

Szombat este egy rég nem látott, kedves zenéjű operett reprise volt Soupe: B o c a c i e j a. Rég nem volt alkalma közönségünknek ezt az igazán szép darabot élvezni, meg is látszott a zsúfolt ház, hogy közönségünk szereti a jót, ha régi is. Az előadás a lehető legjobb előadásban ment. A zenekar ugyan most is erősen játszott, de a szereplők énekét mégsem nyomta el egészen. Pály Bocaccio neki egyéj legjobb alakítása, igazán bravúrral énekelte összes énekszámaint. Békefi Lajos ismét csillogtatta remek tenorját, B. Koppán Margit, Jámor Ilonka, Szalóky Dezső, Cathry Ferencz, Deákné szintén hozzájárultak a sikerhez. Deák ügylőtszik ez este a karzatnak játszott, mert oly izléstelen tulásokba ragadtatta magát, melyeknek csak a karzat tudott nevetni. A jelmezek ugyan szépek voltak.

Vasárnap d. u. Schakespeare „Makrancos hölgy”-et adták. A mult hetekben ugyanczen darab előadását már volt alkalmunk megdicsérni. A rendes d. u. közönség szintülig megtöltötte a földszint- tön azokivül egy néhány páholy is el- kelt. A darab középpontja kétségkívül Baghy Gyula alakítása volt, a ki remek játékaival már többször megnyerte a köz- zönség tetszését és még sokszor megfog- ja nyerni. A makrancos hölgy szerepét Markovits Margit adta, kinek dicsérését szinte mellékesnek kell tartani, mert a jó játékok megszoktak töle. — Péchy Lu-

centió szerepében szintén nagyon jó volt. Szalóky igaz cabinet alakítást nyújtott. Id. Saághy, Marossi Géza, Fátyol Klári, Kathy Ferencz siettek a jó játékból részüket kivenni. Az összjáték vége felé előforduló kis incidensen kívül nagyon jó volt.

Este Milán a szerb legény című eredeti énekes *) népszínműnek a premierje volt, melyről lapunk tércza rovatában közlünk hosszabb ismertetést.

Az első ízben oly nagy sikert aratott „Váljunk e l^e-t ismételték meg hétfőn az előbbinél gyengébb előadásban. A szereplők közül egy sem volt olyan jó mint első ízben. Markovics Margit Cyprienje ugyan most is figyelemre méltó alakítás volt, de nagyon mögötte maradt a multkorinak. A többiek játéka is ugyanazon arányban volt gyöngyösből mint az övé. Hiba volt az továbbá, hogy nem követték az instructiót! A férjnek és barátjának az előírás szerint 40—45 éveseknek kellett volna lenniük, az ő maskjuk pedig legföljebb ha 30 éves férfi volt. Az öltözködésre pedig épen semmit sem fordítanak. Pl. Kathy Ferencz azzal jön a színpadra, hogy künn havas eső esik, Pécsy László rövidesen utána szalma kalapban és fehér gamasiban jelent meg. Jámoron nehéz téli bársonyruha volt, Fátyolon őszi felöltő, Barna Ilonán meg nyári ruha stb., ez nagy illuzió rontás, sőt erősen komikus. Volt azonkívül nyelvbottlás bőven, ami az első előadáson nem volt.

Békefi jutalomjátéka.

Péntek este lesz, Békefinek a társulat tenoristájának jutalomjátéka a „Parasztbecsület“ opera kerül színrre, nem „Szép Helena“ amint jeleztük. Ezt egy egy felvonásos vígjáték fog követni. Trivkovics: Boldog új évet című apróság, melyet Veszelinovic Milorád fordított. Reméljük zűfölt háza lesz a jutalmazandóknak, a ki megérdemli a közönség pártfogását, mert nem egy élvezetes estét szerzett szép játékaival és gyönyörű énekelve a közönségnek.

Dodó.

Irodalom.

— *II. Rákóczi Ferencz.* Jósika Miklós Rákóczija egyike a legszebb történelmi művének. A nagy regényiű megörízve a történelmi tárgyilagosságot a szabadságharcnak a legendás alakját oly vonzóan írta meg, hogy az mint a legszebb történelmi regény hat az olvasóra. De Jósika Miklós Rákóczi Ferencz nem az ifjúságnak írodott. Stíljét és gondolatokrét az ifjúság nem érti. Gaal Mózes, az ifjúság lelkeinek ez a nagy ismerője alkalozott arra, hogy Jósika Rákócziját az ifjúság számára átoldozza. Nem válik mese-mondóvá; de jellemez és a történelmi alak kidomborodik a nélkül, hogy csak egy lapon is lohadna az olvasók érdeklődése. A Franklin-Társulat adta ki gyönyörű lusztrációkkal. Ara füzve 3 korona színnyomatu vászonkötésben 4 k. 40 f. Kapható minden könyvkereskedésben.

— *Szerencse fia.* Regény. Irta Vértesi Arnold. Ez a regény a legújabb korból való. Hőse Berényi Kálmán a kinek apja uszorás-kodván, megszedi magát, ő pedig beáll parvenűnek. Föltolakodik az exclusiv társaságokba, azokba melyek exclusive, a meddig a

*) Létezik éneketlen népszínmű is pl. „A bor“ írta Gárdonyi Géza. El kellene oda küldeni a B-kritikusát (b) mert ő nem tudja. A szedő.

nagy vagyon le nem rombolja a válaszfalakat de az exclusiv társaság a feltalokodott parvenűtől gyakorla nagy belépti díjakat fizetett s e társaságokban azok, kiknek barátsága révén az ajtók megnyitáltak, nagy szívességi vállalatok girálatnak. Ezek és az ostoba közszereplés révén az eből gyűlt vagyon eből vész el s Verényit egyedül a gazdag parthie menti meg. De a gazdag parthie csak csalóka delibáb, mely köddé foszlak és a pénznel béltel, üres gögös Berényi elvesz a kenyérlárczban, majd elzúlik. Vértesi pompás rajzát adja a társadalmi életnek. Könyve mindvégig élvezetes és maradóbb hangulatokat kelthő. A Franklin-Társulat adta ki. Ara 2 kor. 40 fil. Kapható minden könyvkereskedésben.

— *Komédiás Palkó.* Irta Gaal Mózes.

Az igazi, a szív mélyéről fakadó költészet gyümölese ez a Komédiás Palkó, melyet jól megérdemelt szerepeltet fognak át meg át olvasni hálás olvasói. A gyermek naiv vonódását a vándor élet e sokat nyomorgó faluzó komédiásai iránt az ő könnyed, derűs tolla nagy virtuozitással írja le. Mert Komédiás Palkó a Gaal Mózes lebilincselő hangján maga mondja el hogyan kapta a becsületes Vagner Pál neve mellé a komédiás nevet. Komédiás Palkó elbeszéli micsoda vágy vonzódás költötte őseze életét a Paprika Jancsis családdal annak legapróbb művész palántájával, Lizikével a kit végre is az ő szerelő hitvesül rendel mindezeket jól, bölcsen elrendelő gondviselés. De addig sok történiik. fordulatos megindító vagy erkölcsi tanulságokkal, a kis olvasók szive majd elszorul, majd ajkuk kacajra fakad s nem is vették észre hogy e kedves könyvet elolvastván szívű kérézőbbbe vált a kenyerüket oly sok viszontagsággal kereső faluzó komédiások iránt. A kötet kiegészíti Vasárnapi emlékek, című elbeszélés a Bertók és Ferko valamint a Juliska élete folyása érdekes ifjúságnak való nagy nevelő hatású elbeszélés átszőve azzal a naiv költészettel mely Gaalnak az ifjúsági irodalomban nevet szerzett. A Franklin-Társulat mindkét regényét gyönyörűen illusztráltatta. S nem hiába számít nagy olvasóközönségre mert szerelő apák és anyák e magyar levegőtől interezióban nemes könyvet fogják választani ha gyermekeiknek fedhetetlen percekét óhajtanak szerezni. Ara füzve 2 korona Színnyomatu vászonkötésben 3 k. 40 f. Kapható minden könyvkereskedésben.

Kiadó-laptulajdonos:

OBLÁT KÁROLY.

Hirdetések.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
**Nagy választék
 női kalapokban.**

A saison előrehaladottsága miatt legszebb **modell-kalapok** melyen a beárlási áron alul előrusítottanak. **Gyermekfejkötők, fátýolok Gyászkalapok nagy választékban.**

Mme. Pauline Modeste

Zombor, Kossutz-cs-ula

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Nyilttér.)

Elismerést az érdemesnek.

WILHELM FERENCZ gyógyyszerész ur es. k. udvari szállító Neutubircheneben Bécs mellett, 1897. augusztus 11-én Altonából egybekel közzét a következő elismerő sorokat kapta:

Iderda 70 éves vagyok és 10 év óta izület, rheumatizmusban, valamint Hämorrhoidalesorodásban szenvedek s mindig segítséget nem leltem. Csak az Óa Wilhelm-féle antiarthritische, anti-rheumatische Blutreinigungshee (vértisztítótea) szabadított meg 3 hét alatt minden bajomtól teljesen.

Ugy Önnek valamint a grófnőnek, a kinek jelentését az újságban olvastam, legszöröbb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel

Ackermann Keresztély

Altona, Hamburg mellett, Reichentrasse 6

Wilhelm-féle antiarthritische, anti-rheumatische Blutreinigungshee (vértisztítótea) minden gyógyszerárban, ehez csomagban 2 korért kapható. 1.

* Ezen rovatért nem felel a szerk

Ház-eladás.

Az apatini utczában 12. számú ház, az úgynevezett

aranyhordó-vendéglő,

a vendéglői felszereléssel együtt, szabad kézből eladó. Bővebbet alulírott háztulajdonosnál.

GROMILOVITS ANTAL

ZOMBORBAN.

Karácsonyi ajándékok.

300 tárgy 1 frt 80 krért. 1 remekül aranyozott óra elegáns lánczccal, pontos járással, 2 évi jótállással, 1 remek nyakék keleti gyöngyökkel modern karkötő, hajkötő-ékszer, palatn záradékkal, 1 elegáns nikkell zsebkész 2 ággal, 1 pénzszenny, 1 szép írő-készülék, 1 elegáns brass (ujdonosság: 1 pár szép függő gyémánt utánzal) 1 elegáns nyakkendő tü, 1 elegáns kézelő és mellgomb készlet, elegáns zsebkötő, etuival, 1 jó illatú szappan, elegáns nyakkendőtartó, 35 angol tárgy — levelezéshez alkalmas 200 különféle házi czikk: — Összesen 300 tárgy az órával, — mely maga megéri a pénzt, postautánvét ulján 3 márkáért kapható — egy rövid ideig

BRAVMANN M. B. kiviteli áruháza **Krakkó.**

A meg nem felelő visszavétetik.

A magyar kir. államvasutak téli menetrendje.

Winter-Fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

Érvényes 1901. évi október 1-től. — Giltig vom 1ten Oktober 1901.

Oda						Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrad.						Vissza			
k. expr.	szem. v.	lv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	k. expr.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	lv. sz. sz.	szem. v.	lv. sz. sz.	szem. v.	
11.20	7.40		2.40	3.35	10.20	11.20	7.05	10.05	1.05	6.40					
2.44	12.33		5.47	8.23	4.05	7.57	11.50	5.20	9.46	1.66					
2.51	1.22	4.10	5.56		5.40	7.52	10.48	7.40	9.34	1.21			7.15		
	1.51	4.45			6.08		10.16	7.05		12.56			8.14		
	2.18	5.16	6.27		6.34		9.52	6.40	9.03	12.34			5.17		
	2.44	5.44	6.42		7.02		9.22	6.06	8.46	12.06					
	3.05	6.08	6.56		7.22		9.01	5.42	8.33	11.48					
	3.26	6.44			7.42		8.36	5.13		11.29					
	3.44	7.05			8.07		8.16	4.51		11.13					
4.25	4.06	7.30	7.41		8.29	érk.	7.51	4.24	7.60	10.52					

Oda				Szabadka—O-Becse.				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.
5.10	1.37	ind.		SZABADKA	érk.	8.54	5.27	5.38	2.05		
7.00	3.28	érk.		ZENTA	ind.	7.01	3.40	8.12	5.27		
8.35	5.42			Ada		5.51	2.24	8.55	6.02		
9.21	6.28	érk.		Mohol		5.30	2.07				
				Bács-Petrovszellő		5.04	1.42				
				Ó-BECSE	ind.	4.35	1.15				

Oda				Szeged-Rókus—Zenta.				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.
4.15	2.05	ind.		SZEGED-RÓKUS	érk.	9.32	6.45	4.40	2.29		
4.58	2.48	érk.		Rókus	ind.	9.09	5.23	5.01	2.57		
5.20	3.19	ind.		HORGOS (136)	ind.	8.50	5.05	5.43	3.39		
6.30	4.20	érk.		Horgos	érk.	8.38	4.56	6.05	4.00		
				Bács-Marlonos		8.20	4.38				
				O-Kanisza		8.06	4.24				
				Adony		7.37	4.00				
				ZENTA	ind.	7.10	3.35				

Oda				Szabadka—Baja.				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.
4.50	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	5.29	2.22	7.18	10.28
6.10	2.54	7.50		Csikéria		9.04	12.10	6.16	3.00	7.56	9.23
6.45	3.26	8.25		Bács-Almás		8.42	11.48	6.45	3.26	8.25	9.02
7.24	4.00	8.59	érk.	Almás		8.27	11.33	7.24	4.00	8.59	8.34
				Béklyó-Borsod		8.02	11.08				
				BAJA	ind.	7.25	10.32				

Oda				Baja—Ujvidék.				Vissza			
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.
4.00	1.15	ind.		BAJA	érk.	9.15	6.50	3.01	6.57	3.57	11.18
4.11	1.25	ind.		Bajaszállásváros		9.08	6.42	3.11	7.07	4.07	11.11
4.25	1.38			Vaskút		8.53	6.26	6.41	4.51	2.01	11.02
5.09	2.16			Gara		8.32	6.09	3.20	5.09	2.16	10.54
5.37	2.39			Rigyica		8.17	5.35	3.36	5.37	2.39	10.46
5.56	2.56			Sztanisics		8.00	5.12	4.05	6.15	3.14	10.26
6.25	3.14			Gákova		7.36	4.40	4.35	6.25	3.23	10.02
				Nenadies		7.15	4.16	4.54			9.45
				Zombor (érk.)	ind.	7.05	4.05	5.25			9.25
				Zombor-vásártér		6.30	3.30	5.46			9.07
				Fernbach-szállás		6.14	3.11	6.00			8.55
				Zsárkovác		6.06	3.04	6.22			8.44
				O-Sztapár		5.52	2.53	6.51			8.16
				Brestovác		5.37	2.26	7.14			7.55
				Hódságh		5.12	2.02				
				Parabuty		4.53	1.45				
				Paraga		4.32	1.25				
				ind. GAJDOBRA	érk.	4.14	1.07				
				Bulkesz		4.00	0.55				
				Petrovác-Glozsán		3.49	0.44				
				Futtak		3.20	0.16				
				érk. UJVIDÉK	ind.	2.55	0.15				

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka.						Vissza			
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	veg. v.	veg. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	
3.05	8.10	11.56	4.34	8.43	ind.	7.01	11.09	3.26	7.46	12.15					
3.22	8.27	12.12	4.50	9.09		6.42	10.44	3.10	7.30	12.01					
3.35	8.43	12.25	5.03	9.36		6.25	10.30	2.55	7.16	11.46					
3.50	8.57	12.39	5.17	9.57		5.58	10.16	2.39	7.02	11.31					
4.05	9.11	12.53	5.31	10.17		5.42	10.03	2.26	6.50	11.17					
4.17	9.22	1.04	5.42	10.35	érk.	5.25	9.50	2.12	6.37	11.02					

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő órázamai kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.

Anmerkung. Die Stunden von Abends 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr sind fett gedruckt. Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

A vonatok érkezése és indulása Zomborban.

Érkezés.

Szabadka felől:		Gombos felől:	
6 óra 41 perccel reggel		11 óra 22 perccel délelőtt	
3 " 34 " délután		8 " 15 " este	
8 " 34 " este		Gyorsvonat:	
Gyorsvonat:		8 óra 18 perccel reggel	
7 óra 22 perccel este		Ujvidék felől:	
Baja felől		6 óra 30 perccel reggel	
3 óra 23 perccel délután		11 " 18 " délelőtt	
6 " 25 " reggel		7 " 00 " este	

Indulás.

Szabadkára:		Gombosra:	
4 óra 39 perccel reggel		3 óra 41 perccel délután	
11 " 29 " délelőtt		7 " 00 " reggel	
8 " 35 " este		Gyorsvonat:	
Gyorsvonat:		7 óra 26 perccel este	
8 óra 22 perccel reggel		Ujvidékre:	
Baja felől		2 óra 55 perccel reggel	
7 óra 05 perccel reggel		6 " 51 " reggel	
4 " 05 " délután		3 " 51 " délután	

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tisztelőknek, postai, vasúti és rendőrszolgálatok, valamint mindenkinél, kinek jó órára szüksége van, szíves tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti svájci 14kar, elektroarany-plaque remontolt órák + Glas-hütte rendszer egyedül elvárható ásvetők. Ezen órák antimagnetikus precitós szerkezettel vannak ellátva, legr pontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes óráról három évi írásbeli jóváírást vállalunk. Az óratokok, melyek három fedelből, egy rugós fedelből (Savonettó) állnak, pompás és legdivatosabb kiállításuk és az ujjonnan felülalt abszolút változatlan amerikai-goldin érből készülnek.

azonkívül egy 14karat. aranyezessel vannak átvonva, miáltal oly eredeti hasonlósággal a valódi arany órákhoz, hogy meg szakértők által sem különbözethetők meg egy 200 koros értektől valódi arany óráttól. A világ egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kinczését 10.000 utánrendelést és körülbelül 3000 dícsérő levelet kaptunk 6 hónap letöltés óta. Ara egy úri vagy női órára csak 16 kor, vánd- és barmenytör. Minden órához egy börtök ingyen. Legdivatosabb és legelőcsinább arany-plaque-láncok árak és hőlgyek részere (nyak-láncok is) 1, 3, 5 és 8 koron. Minden meg nem felelő órák kifogás nélkül visszavetetik, miáltal semmi kockázattal. Széküdes utóvet vagy a pénz előleges beküldése ellengben. — Rendelmények letenződnek.

Uhren-Versandhaus, Chronos Basel I. (Schweiz). Levelek Svájcba 25 fill. levelezőlapok 10 filléres bélyeggel ellátva küldendők. — Magyar levelezés.

Igen fontos gyomorhajosoknak

Étvágytalanság, gyomorhajok, rosullét, fejfájások rossz emésztés következtében, gyomorgyengeség emésztési zavarak stb. — Azonnal eltávolítják az ismeretes **Brady-féle mariazelli gyomorseppek**. Minden gyógyszerárban kapható. Sok ezer közzönet- és elismerőlevél. — Ara egy üvegnek használati utasítással 40 kr., duplaüveg 70 kr.

Központi széküldés: Carl Brady, Apotheke, zum König von Ungarn, Wien I.

Hamisításoktól óvakodjunk, a valódi Mariazelli gyomorseppek védjegy és aláírással **C. Brady** vannak ellátva.

Arra figyelni, hogy a régi hírneves valódi Brady-féle mariazelli gyomorseppek üvege 40 kr., duplaüvege 70 kiba kerül, a nem valódiak pedig, utánzóttak és haszontalanok, olcsóbb áron 35 krajával árusítatlanak.

Miliónő hölgy használja a

„FEEOLIN“-t.

Közzéte csak házirosvat, hogy a „FEEOLIN“ nem-e a legjobb kozmetikai szer a kényes és hajszék és fogaknak! A legdivatlatlanabb arca és a legcsunyahbb kezek előkelő, úde, finomságot és alakt nyar a „Feeolin“ használata által. A „Feeolin“ 42 legnemesebb és legfinasabb anyagból előállított szappan. Jótállunk továbbá, hogy az arca redőli és ráncal, bőrtkál, mitesszer és arcpürösékek (simított) stb. a „Feeolin“ használata által nyomtalanul eltűnnek. A „Feeolin“ legjobb házirosvat — hajjaló — és hajszék-ésszer, megakadályozza a hajhullást, a megkoposodást és a legelőcsinábbtól megóv. A „Feeolin“ nagyon a legtermészetesebb és legpontosabb tisztoszer. A ki a „Feeolin“ 42-öt napon szappan helyet használja, hamar és szép lemead, kútelezzék megakadályozza a szappan által okozott bőrtkál, hasa „Feeolin“ használata nem sít erőt. 12 darab 1 kor., 3 darab 2-00 kor., 9 darab 1 kor., 12 darab 1 kor., Egy darab után porté 20 fillér, 3 darab után 30 fillér, 1 tásvétel 60 fillér el 2000. Magyar nyelvű F.E.T.R. órák tartoznak. Hozs. V.H. München. 1901. ár. 35

Egy jó forgalmu

Fűszer-és vegyeskereskedés, liszt, és mész-nagyraktárral, valamint egy jó forgalmu vendégülövel **Január 1-eltől átandó.** Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és józre való tekintetből a Kathreiner-féle Knerpp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Hirdetések

felvétetnek legolcsóbb árak mellett lapunk kiadó-hivatalában.

Gubicza György és társa

sajátkészítményü nagy czipő-raktára
ZOMBORBAN.

Van szerencsénk a n. é. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy **Bezdanban, Kovács Mihály-féle házban**

fiókraktárt

zendeztünk be, és kérjük tisztelt vevőinket Bezdanban és környékén, fiókületek becses bizalmukkal megtisztelni.

ZOMBORI RAKTÁRUNKON

nagy választékot

tartunk mindenféle **férfi-, női és gyermek-czipőkben**, mind saját gyártmányunk. — Legolcsóbb árak.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel
GUBICZA GYÖRGY és tsa
Zombor.